

عنوان مقاله:

تحولات سازمان فضایی شهر تبریز از اوایل اسلام تا دوره قاجار

محل انتشار:

ماهنامه باغ نظر، دوره 14، شماره 51 (سال: 1396)

تعداد صفحات اصل مقاله: 12

نویسندگان:

سیدامیر منصوری - دکتری مطالعات شهری با گرایش منظر، استادیار گروه معماری منظر، دانشکده هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

شبیم محمدزاده - کارشناس ارشد معماری منظر، دانشکده هنرهای زیبا، دانشگاه تهران

خلاصه مقاله:

سازمان فضایی شهر نظم حاصل از تبلور ذهنیت شهروندان در فضای زندگی آنها یا نظم میان نقش عناصری است که شهر را به عنوان یک کل (سیستم) معرفی می کند. مهم ترین علت متمایز شدن شهرها از یکدیگر سازمان فضایی متفاوت آنهاست که این تمایز از اختلاف نظم هر یک از شهرها به عنوان یک سیستم ناشی می شود. برای پی بردن به کلیت شهرتبریز و سازمان فضایی آن، کشف نظم حاکم بر اجزای شهر که در نتیجه بررسی ارتباط میان شاخص های سازمان فضایی این شهر است، ضروری می نماید. هدف این پژوهش آن است که با استناد به نظریه سیستمی، به بررسی تحولات سازمان فضایی شهر تبریز از اوایل اسلام تا دوره قاجار پرداخته و قانون مندی های حاکم بر سازمان فضایی این شهر را تبیین کند. نتایج این پژوهش حاکی از آن است که ارتباط گسترده شرق و غرب و محدودیت های ساختار زمین در منطقه شمال غرب ایران به عنوان عوامل برپاسازنده شهر و همچنین زلزله و حمله های کشورهای همسایه به عنوان عوامل تهدیدکننده آن در طول تاریخ، نقش حایز اهمیتیدر تحولات سازمان فضایی شهر تبریز ایفا کرده اند. با بررسی شاخ صهای سازمان فضایی شهر و سیر تحولات آنها در طول دوره های تاریخی، قواعد حاکم بر سازمان فضایی شهر تبریز به قرار زیر تعیین شد: مرکزیت شهر در روند تحولات شهر عنصری ثابت و هویت بخش به آن بوده، قلمرو شهر وضعی بی ثبات داشته و در هر دوره در حال تغییر بوده، کل های کوچکشهر تحت تاثیر مرکزیت ثابت و گذرهای اصلی شهر مکان یابی شده و ساختار شهر به عنوان عنصری شاخص، دارا شبکه ای نسبتا شعاعی از مرکز به سوی لبه های شهر بوده است. روش تحقیق در این پژوهش از نوع توصیفی-تحلیلی و جمع آوری اطلاعات به شیوه کتابخانه ای بوده و با بهره گیری از مستندات تاریخی از جمله سفرنامه ها، اسناد تصویری و همچنین استنباط های عقلی به تجزیه و تحلیل داده ها پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

سازمان فضایی شهر، تبریز، مرکزیت، کل های کوچک، ساختار، قلمرو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/834978>

